

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๑๔

บทบรรณาธิการ

คำถาม ค่าใช้จ่ายในการถ่ายภาพรีเวดตั้งเป็นค่าใช้จ่ายเนื่องในการเตรียมการสมรส ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๐ (๒) หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๙๖/๒๕๖๖

ในอดีตค่าใช้จ่ายในการเตรียมการสมรสที่จะเรียกค่าทดแทนจากกันได้นั้น หมายถึง ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นที่ชายหญิงต้องกระทำเพื่อเตรียมการที่ชายหญิงจะอยู่กินด้วยกันเป็นสามีภริยาโดยตรง เช่น ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านที่จะเป็นที่อยู่อาศัยของคู่สมรส หรือ ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องนอนหรือเครื่องเรือนสำหรับเรือนหอ แต่ปัจจุบันวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลง สังคมเปลี่ยนไป รวมทั้งประเพณีแต่งงานของคนไทย อันสืบเนื่องมาจากปัจจัยเทคโนโลยีการสื่อสารและทัศนคติของคนรุ่นใหม่ ที่ให้ความสำคัญกับการเตรียมการในพิธีสมรสมากกว่าการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านหรือการซื้อเครื่องนอนและเครื่องเรือน ค่าใช้จ่ายอันจำเป็นของคู่บ่าวสาว ในการเตรียมการสมรสจึงผันแปรเปลี่ยนไปตามประเพณีนิยม ซึ่งต้องพิจารณาความจำเป็นไปตามยุคสมัย ดังนั้น เมื่อพิธีสมรสในปัจจุบันมิได้จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางขนบธรรมเนียมประเพณีแต่เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่ยังมีจุดประสงค์เพื่อแสดงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคู่บ่าวสาวรวมถึงครอบครัวของทั้งสองฝ่ายอีกด้วย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในงานพิธีสมรสจึงขึ้นอยู่กับความต้องการของคู่บ่าวสาว สถานะทางการเงินตลอดจนสถานภาพทางสังคมของทั้งคู่ ดังจะเห็นได้ว่า การเตรียมงานพิธีสมรสของชายหญิงที่จะแต่งงานกันในอดีตจะให้บิดามารดาหรือผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายจัดเตรียมงานให้โดยเน้นความเรียบง่าย แต่ในปัจจุบันคู่บ่าวสาวจะใช้บริการจัดเตรียมงานโดยติดต่อกับบริษัทที่ทำธุรกิจวางแผนจัดงานแต่งงาน (Wedding Planner) ที่ให้บริการคำปรึกษาและประสานงานเกี่ยวกับงานหมั้นและงานแต่งงาน ด้วยการแนะนำรูปแบบของงานให้เหมาะสมกับคู่บ่าวสาว และควบคุมให้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดอยู่ภายในงบประมาณที่ตั้งไว้ ซึ่งจะทำให้การบริการโดยดูแลเรื่องเครื่องแต่งกายและภาพถ่ายของคู่บ่าวสาวตั้งแต่การถ่ายภาพก่อนวันแต่งงาน (ภาพรีเวดตั้ง) และวันหมั้นไปจนถึงพิธีสมรส ซึ่งกิจการในลักษณะนี้จะทำให้รูปแบบชายแพ็กเกจเหมาะถ่ายภาพรีเวดตั้ง ทางบริษัทที่ทำธุรกิจวางแผนจัดงานแต่งงานจะดูแลจัดหาช่างแต่งหน้า ช่างภาพรวมทั้งชุดในวันถ่ายภาพรีเวดตั้งและวันจัดงานทั้งในและนอกสถานที่ ทำให้การถ่ายภาพรีเวดตั้งกลายเป็นที่นิยมอย่างหนึ่งที่คู่รักแทบทุกคู่ต่างถ่ายภาพก่อนวันแต่งงานเตรียมไว้ เพื่อนำภาพถ่ายไปใช้ทำการ์ดแต่งงาน หรือนำภาพถ่ายไปใช้ตกแต่งในการจัดงานวันหมั้นหรือวันทำพิธีสมรส ตลอดจนทำวิดีโอคู่บ่าวสาวนำเสนอในงานแต่งงาน และเพื่อเก็บไว้เป็นที่ระลึกภายหลังวันงานแต่งงาน ดังนี้ ด้วยค่านิยม ทัศนคติ วัฒนธรรมและบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสความคิดอ่านของคนรุ่นใหม่ ทำให้การถ่ายภาพรีเวดตั้ง มีใช้สิ่งฟุ่มเฟือยแต่กลายเป็นส่วนหนึ่งของ

การเตรียมการสมรสที่จำเป็นสำหรับคู่บ่าวสาวเพื่อให้งานพิธีสมรสเป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๐ (๒) เมื่อได้ความว่าในการเตรียมการสมรสโจทก์กับจำเลยได้ร่วมกันตัดสินใจจัดเตรียมงานโดยกำหนดให้มีการถ่ายภาพบริเวณดังกล่าวก่อนแต่งงานจึงเป็นความตั้งใจและสมัครใจของทั้งสองฝ่ายที่ประสงค์จะถ่ายภาพบริเวณดังกล่าวก่อนแต่งงาน มิใช่เกิดจากความประสงค์ของโจทก์แต่เพียงฝ่ายเดียว การดำเนินการของโจทก์ดังกล่าวจึงเป็นการเตรียมการก่อนสมรสโดยสุจริต ทั้งโจทก์และจำเลยต่างประกอบอาชีพแพทย์มีรายได้สูง ย่อมมีสถานภาพทางสังคมที่ดี มีเกียรติ และเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป เมื่อกำหนดถึงสถานะทางการเงินตลอดจนสถานภาพทางสังคมของทั้งสองฝ่ายแล้ว เห็นว่า ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามฐานานุรูปและตามสมควรประกอบกับเหตุที่ผิดสัญญาหมั้นเกิดจากความผิดของจำเลยเพียงฝ่ายเดียว จึงไม่ควรให้ฝ่ายหญิง ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายส่วนนี้ เมื่อโจทก์มีพยานหลักฐานเกี่ยวกับการชำระเงินตามรายการดังกล่าวมาแสดงให้เห็นว่าโจทก์ได้จ่ายเงินไปจริง โดยจำเลยมิได้นำสืบโต้แย้งให้เห็นเป็นอย่างอื่น จึงรับฟังได้ว่าค่าใช้จ่ายรายการที่ ๑ เป็นค่าชุดแต่งงาน ๑๓๕,๐๐๐ บาท รายการที่ ๓ ค่าช่างภาพ พร้อมถ่ายภาพบริเวณที่ตั้งจังหวัดภูเก็ตและตัวเครื่องบินพร้อมที่พัก ๖๐,๐๐๐ บาท รายการที่ ๔ ค่าสถานที่ถ่ายภาพบริเวณที่ตั้งบ้าน อ. ๕,๐๐๐ บาท รายการที่ ๕ ค่าสถานที่ถ่ายภาพบริเวณที่ตั้งร้าน K. เป็นเงิน ๑๓,๙๐๐ บาท และรายการที่ ๑๐ ค่าชุดเจ้าสาวถ่ายภาพบริเวณที่ตั้ง ๒ ชุด เป็นเงินเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท ล้วนเป็นค่าใช้จ่ายเนื่องในการเตรียมการสมรสโดยสุจริตและตามสมควรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๔๐ (๒) โจทก์จึงมีสิทธิเรียกค่าทดแทนได้

คำถาม เจ้าหนี้ทวงถามลูกหนี้ให้ชำระหนี้เงินที่กู้ยืม โดยพูดข่มขู่ใจด้วยเสียงอันดัง และมีพวกคนหนึ่งแสดงท่าทีมีอาวุธติดตัวมาด้วยการใช้มือกุมบริเวณเอวเพื่อให้ลูกหนี้กรอกข้อความและลงลายมือชื่อในสัญญากู้ยืมเงิน จากนั้นได้ยึดเอาสมุดบัญชีเงินฝากและบัตรเอทีเอ็มของลูกหนี้ไปเพื่อจะควบคุมดูแลมิให้ลูกหนี้นำไปใช้เบิกถอนเงินจากบัญชีอีกเมื่อมีเงินเข้ามาในบัญชีในภายหลัง หากแต่ต้องนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ก่อน ดังนี้เป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓/๒๕๖๖

จำเลยทั้งสองกับพวกร่วมกันเอาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ท. ของผู้เสียหายที่ ๑ และสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ก. พร้อมบัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายที่ ๒ ไปนั้น มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากผู้เสียหายที่ ๑ เป็นหนี้กู้ยืมเงินจำเลยที่ ๑ แล้วไม่ผ่อนชำระตามข้อตกลง จำเลยที่ ๑ จึงมาทวงถามผู้เสียหายที่ ๑ ให้ชำระหนี้ถึงบ้านที่เกิดเหตุ เมื่อผู้เสียหายที่ ๑ ไม่มีให้จำเลยที่ ๑ ก็พูดข่มขู่ใจผู้เสียหายที่ ๑ ด้วยเสียงอันดังโดยมีพวกคนหนึ่งแสดงท่าทีว่ามีอาวุธติดตัวมาด้วยการใช้มือกุมบริเวณเอวจนผู้เสียหายที่ ๑ เกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ตนและผู้เสียหาย

ที่ ๒ ซึ่งเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์สำคัญของการกระทำของจำเลยทั้งสองและพวกเช่นนั้นก็เพื่อให้ผู้เสียหายที่ ๑ ยอมให้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินแก่จำเลยที่ ๑ ด้วยการทำสัญญากู้ยืมเงินทั่วไป ในจำนวนเงินพร้อมดอกเบี้ยซึ่งผู้เสียหายที่ ๑ ยังคงค้างชำระอยู่แก่จำเลยที่ ๑ ทั้งหมดมอบให้ไว้แก่จำเลยที่ ๑ เป็นหลักฐาน ซึ่งถือเป็นความผิดฐานร่วมกันกรรโชก ส่วนสมุดบัญชีเงินฝากและบัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายทั้งสองซึ่งจำเลยทั้งสองกับพวกยึดเอาไปด้วยนั้น เมื่อไม่ได้ความชัดจากพยานหลักฐานโจทก์ว่าผู้เสียหายทั้งสองมีเงินคงเหลืออยู่ในบัญชีเงินฝากทั้งสองบัญชีนี้หรือไม่ พฤติการณ์จึงต้องรับฟังเป็นคุณแก่จำเลยทั้งสองกับพวกว่า จำเลยที่ ๑ เพียงประสงค์ที่จะเข้าควบคุมดูแลมิให้ผู้เสียหายทั้งสองสามารถนำสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารหรือบัตรเอทีเอ็มไปใช้เบิกถอนเงินจากบัญชีดังกล่าวได้อีกเมื่อมีเงินเข้ามาในบัญชีในภายภาคหน้าหากแต่ต้องนำมาชำระหนี้ให้แก่จำเลยที่ ๑ เสียก่อน ดังเห็นได้จากพฤติการณ์ของจำเลยที่ ๑ ที่บังคับผู้เสียหายที่ ๑ ให้ลบแอปพลิเคชันของธนาคาร ท. และธนาคาร ก. ทั้งบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายที่ ๑ และผู้เสียหายที่ ๒ อาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งเพื่อป้องกันมิให้มีการทำธุรกรรมทางการเงินใด ๆ ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้นั่นเอง บ่งชี้ชัดว่าจำเลยที่ ๑ หาได้ประสงค์จะได้รับประโยชน์จากมูลค่าในทางทรัพย์สินของสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารและบัตรเอทีเอ็มของผู้เสียหายทั้งสองรวมราคา ๔๕๐ บาท ด้วยการแย่งการครอบครองเอาทรัพย์สินดังกล่าวไปโดยเด็ดขาดไม่ การกระทำของจำเลยทั้งสองกับพวกจึงยังไม่พอรับฟังว่าเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นโดยทุจริตหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันจะเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ ซึ่งเมื่อจำเลยทั้งสองกับพวกไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์เสียแล้วย่อมไม่มีความผิดฐานร่วมกันปล้นทรัพย์ด้วย

คำถาม น้องของผู้ให้กู้กล่าวแก่ทนายทของผู้กู้ว่า ให้ไปลงชื่อรับชำระหนี้จะมีจะนั้นจะเอาตำรวจมาจับจะต้องติดคุก และทนายทผู้กู้ยอมลงลายมือชื่อในหนังสือรับสภาพหนี้ยอมรับผิดชอบจะใช้เงินที่กู้คืนแก่ผู้ให้กู้ หนังสือรับสภาพหนี้มีผลใช้บังคับได้ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๕๗/๒๕๖๖

โจทก์ฟ้องโดยไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินเป็นหนังสือมาแสดงแต่โจทก์มีหนังสือรับสภาพหนี้มีใจความว่าผู้ตายเป็นหนี้โจทก์ โดยนำโฉนดที่ดินมาให้ยึดถือไว้เป็นประกัน และจำเลยในฐานะทนายทของผู้ตายรับจะขอใช้เงินแก่โจทก์ กับมีลายมือชื่อของจำเลยในสัญญา และโจทก์มี ส. บุตรของโจทก์และในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์และเป็นพยานลงชื่อในหนังสือรับสภาพหนี้มาเบิกความยืนยันว่า ผู้ตายซึ่งเป็นบิดาของจำเลยกู้ยืมเงินโจทก์จริงและมารดาพยานซึ่งเป็นพี่ของผู้ตายต้องการช่วยน้อง จึงให้นำโฉนดที่ดินมาวางเป็นประกัน มีการทำสัญญากู้ยืมเงินกันไว้ ต่อมาเมื่อจำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ โจทก์ได้คืนสัญญากู้ยืมเงินให้จำเลย

โจทก์และ ส. เป็นญาติของจำเลย เชื่อว่า ส. เบิกความไปตามความจริงที่รับรู้เห็นมา อันเป็นการนำสืบถึงความเป็นมาของมูลหนี้เดิมและหลักทรัพย์ที่นำมาเป็นประกันประกอบกับโจทก์มีโฉนดที่ดินของผู้ตายอยู่ในครอบครอง จึงฟังได้ว่าผู้ตายกู้ยืมเงินโจทก์โดยมีการทำสัญญากู้ยืมเงินกันไว้จริงและมีการคืนให้จำเลยเมื่อมีการทำหนังสือรับสภาพหนี้

การที่ ง. โทรศัพท์แจ้งให้จำเลยทราบว่ามีหนี้โจทก์ให้จำเลยไปลงชื่อรับชำระหนี้ มิฉะนั้นจะเอาตำรวจมาจับและต้องติดคุก แสดงว่า ง. ได้แจ้งข้อเท็จจริงในหนังสือให้จำเลยทราบแล้วก่อนที่จะมีการทำหนังสือดังกล่าวขึ้น ส่วนถ้อยคำที่ว่า "ให้จำเลยไปลงชื่อรับชำระหนี้ มิเช่นนั้นจะเอาตำรวจมาจับจะต้องติดคุก" นั้น จากพฤติการณ์ที่ผู้ตายเสียชีวิตและยังไม่มีผู้ใดชำระหนี้ การที่ ง. พุดชู้จำเลยดังกล่าว และจำเลยยอมลงลายมือชื่อในหนังสือรับสภาพหนี้ ยอมรับผิดจะใช้เงินที่กู้คืนแก่โจทก์เป็นกรณีนี้ ง. **ทำไปโดยเชื่อว่าตนมีสิทธิทำได้ตามกฎหมาย ถือได้ว่าเป็นการใช้สิทธิตามปกตินิยม** หากใช่เป็นการหลอกลวงข่มขู่อันจะทำให้นิติกรรมเป็นโมฆียะไม่ หนังสือรับสภาพหนี้จึงมีผลใช้บังคับได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๖

ผู้ตายถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เมื่อการทำหนังสือรับสภาพหนี้ของจำเลยต่อโจทก์ชอบด้วยกฎหมาย ย่อมทำให้อายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม สะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) โจทก์ไม่ต้องห้ามฟ้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่รู้ถึงความตายของเจ้ามรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม และต้องเริ่มต้นนับอายุความใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้เดิมนับแต่เหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นสิ้นสุดลง เมื่อกฎหมายไม่ได้กำหนดอายุความของการกู้ยืมเงินไว้โดยเฉพาะจึงมีอายุความ ๑๐ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๐ ส่วนหนังสือรับสภาพหนี้ไม่มีอายุความในตัวเองเพียงแต่มีผลทำให้อายุความในมูลหนี้เดิมสะดุดหยุดลง โจทก์จึงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้แก่โจทก์ได้ภายในกำหนด ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๑๕ และมาตรา ๑๙๓/๓๐ โจทก์ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ ภายในกำหนด ๑๐ ปี ดังกล่าว ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

การทำหนังสือรับสภาพหนี้ของจำเลยมีข้อตกลงระบุให้โจทก์มีสิทธิยึดโฉนดที่ดินไว้เป็นประกันอันเป็นข้อตกลงที่คู่สัญญาสมัครใจทำต่อกันซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน โจทก์จึงมีสิทธิยึดโฉนดที่ดินอันเป็นทรัพย์สินที่นำมาประกันไว้จนกว่าจำเลยจะชำระหนี้ตามสัญญา จำเลยไม่มีสิทธิขอโฉนดที่ดินคืนจนกว่าจะชำระหนี้ให้แก่โจทก์ครบถ้วนและไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากโจทก์

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ